

Karhu

Björn
Ursus arctos

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

EU:n lajikoodi: 1354

Rauhoitettu (MetsL 1993/615)

Luontodirektiivin laji (liitteet II (var.) ja IV)
Luontodirektiivin ensisijaisesti suojeltava laji
BOR suojelutaso suotuisa, paraneva
ALP suojelutaso suotuisa, vakaa

Luonnehdinta

Karhu on Euroopan suurin petoeläin. Se on tunnistettavissa vaivatta suuruutensa ja ulkonäkönsä vuoksi (vankat raajat, vahva kaula sekä kyttyrähartiat). Karhu on sekaravinnon käyttäjä, joka muun muassa syö marjoja, sienä, hyönteisiä, haaskoja ja voi saalistaa isokokoisia hirvieläimiä. Karhu nukkuu lumisen ajan talviunta.

Elinympäristö ja levinneisyys

Runsaimmin karhua on Itä-Suomessa, mutta sitä esiintyy koko maassa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Karhu on metsäeläin. Se liikkuu kaikenlaisissa metsissä hakkuu-aukoilta vanhoihin havumetsiin. Erityisen tärkeitä ovat vanhat kuusikkokorvet ja lehdot. Karhun elinpiirin koko vaihtelee biotoopin ja yksilön arvoaseman mukaan 200 km²:stä yli 1000 km²:iin. Karhu kaivaa pesänsä esimerkiksi kuivaan mäenrinteeseen, puunjuuren alle, muurahaispesään tai kallioluolaan.

Nykytila ja uhkatekijät

Karhukanta Suomessa alkoi runsastua 1970-luvun alkupuolella. Luonnonvarakeskus (Luke) arvioi, että Suomessa eli ennen syksyn 2019 metsästyskautta vähintään 2300–2500 karhua. Karhukanta on Suomessa geneettisesti monimuotoinen. Karhun lisääntymistulos on kohtalaisen hyvä ja sen kanta on kasvanut metsästyksestä huolimatta. Vuonna 2018 karhusaalis oli 305 yksilöä. Karhulla ei ole luontaisia vihollisia, mutta karhuja kuolee metsästyksen lisäksi myös esimerkiksi liikenteen uhreina. Ravintotilanne saattaa myös vaikuttaa kielteisesti karhukannan kehitykseen.

Hoitosuosituks

Karhukannan hoidosta vastaa maa- ja metsätalousministeriö ja sen alainen riistahallinto.

Lähteet

- Heikkinen, S., Kojola, I. ja Mäntyniemi, S. 2020. Karhukanta Suomessa 2019. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 26/2020. Luonnonvarakeskus, Helsinki. 17 s. http://wordpress1.luke.fi/riistahavainnot-suurpe-dot/wp-content/uploads/sites/4/2020/04/Karhu_luke-luobio_26_2020.pdf
- Kojola, I. & Nieminen, M. 2017. Karhu (*Ursus arctos* Linnaeus, 1758). – Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.). Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. s. 40–44. Suomen Ympäristö 1/2017. Ympäristöministeriö. 278 s. <http://um.fi/URN:ISBN:978-952-11-4638-1>
- Linden, H., Hario, M. & Wikman, M. (toim.). 1996. Riistan jäljille. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Helsinki. 208 s.
- MMM 2007. Suomen karhukannan hoitosuunnitelma. Maa- ja metsätalousministeriö 2/2007. 64 s. [Suurpetojen hoitosuunnitelmat - Maa- ja metsätalousministeriö \(mmm.fi\)](http://www.suorpe-dot.fi/lajit/karhu.html)
- Metsähallitus 2022. Karhu. [Viitattu 3.11.2022] <https://www.suorpe-dot.fi/lajit/karhu.html>

Kuva: Antti Below